

Begin 2003 hield Praktijkonderzoek 13 bijeenkomsten over energiebesparing en duurzame energie op het varkensbedrijf. Met een vragenlijst een jaar na dato is het effect van deze bijeenkomsten "gemeten". De resultaten zijn: 70 % van de bedrijven nam energiebesparende maatregelen. In bijna alle gevallen van nieuw- of verbouw is energiebesparing een item geweest. Circa 1 op de 10 varkenshouders is bezig of overweegt duurzame energieproductie. Bovendien is er op de bedrijven in 2003 10 % bespaard op energiegebruik.

Leidt kennisoverdracht tot energiebesparing?

Victor van Wagenberg

Inhoud thema-avonden

Tijdens de thema avonden kwamen de volgende onderwerpen aan bod:

- energiebesparing door management, bijvoorbeeld klimaatinstellingen aanpassen, brandduur biggenlampen verminderen, temperatuur van de centrale gang verlagen
- energiebesparing door investeren in nieuwe stal (-inrichting), bijvoorbeeld frequentieregelaars op ventilatoren, isolatie aanbrengen, ondergrondse luchtinlaat systemen
- duurzame energie, zoals zonneboilers, warmtepomp en mestvergisting.

Een jaar na dato

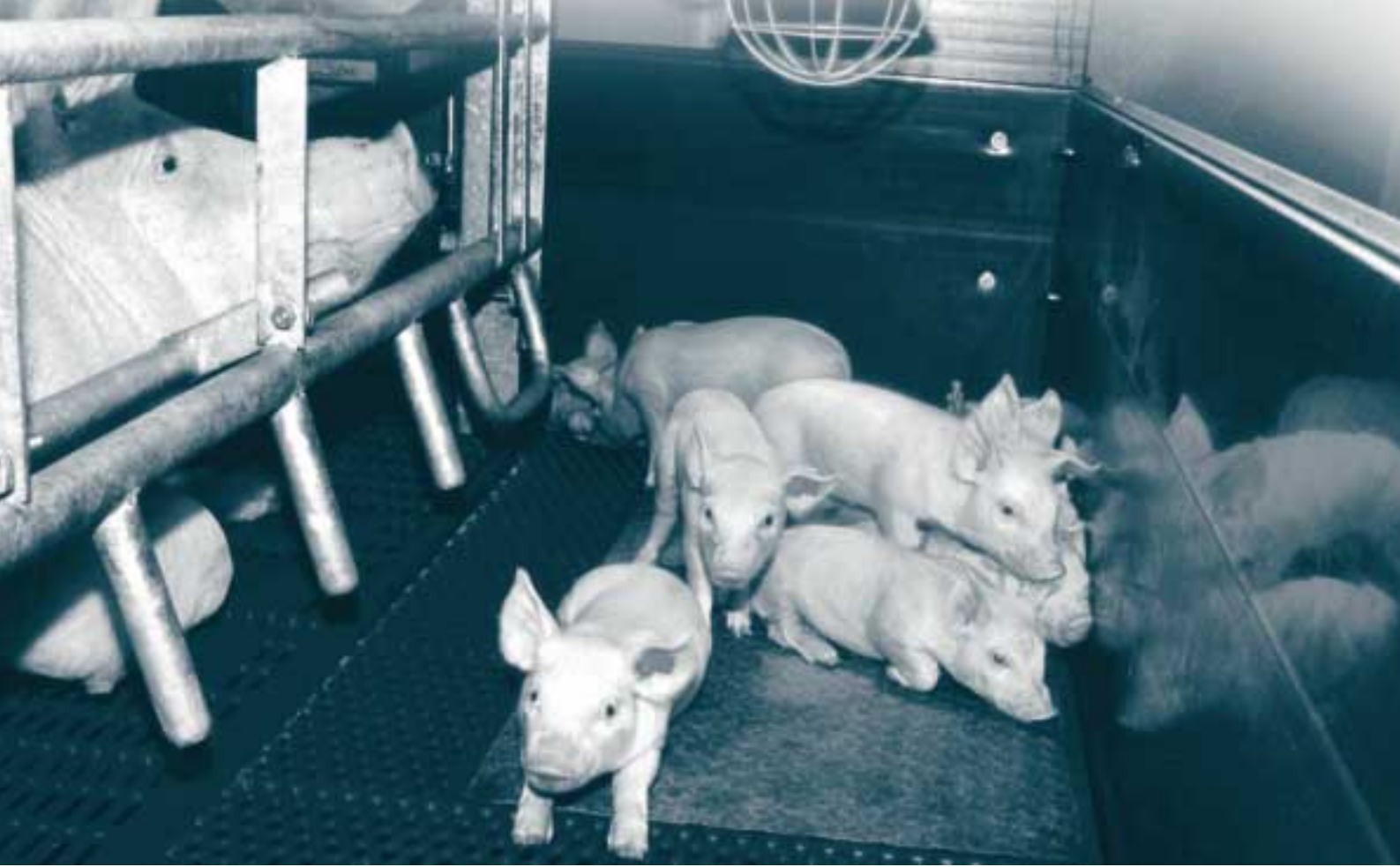
De resultaten van de effectmeting via vragenformulieren een jaar na dato staan samengevat in de tabellen 1,2 en 3.

Tabel 1. Aandeel van de bedrijven waar aanpassingen aan management is gedaan

Management aanpassen?

Klimaatinstellingen	33 %
temperatuur centrale gang	16 %
brandduur biggenlampen	26 %
halveringsschakelaar op biggenlampen	5 %
onderhoud apparatuur	7 %
niets gedaan	30 %

Tabel 2. Aandeel van de bedrijven waar investeringen gedaan zijn in een nieuwe stal(inrichting)

Geïnvesteed?

frequentie regelaar	5 %
centrale afzuiging	5 %
ondergrondse inlaat	5 %
betere isolatie	7 %
nieuwe CV-ketel	7 %
nee	60 %

Tabel 3. Aandeel van de bedrijven dat aan de slag is/ gaat met duurzame energie

Duurzame energie

ja	9 %
nee, maar wel plannen	5 %
nee	70 %

Op 70 % van de bedrijven zijn dus management maatregelen genomen om energiezuiniger te werken. Investeringen in nieuwe stallen en stalinrichting zijn er op de meeste bedrijven niet gedaan. Waar wel geïnvesteerd werd is dat in veel gevallen gedaan in technieken om het energiegebruik te verminderen. Duurzame energie werd op 9 % van de bedrijven toegepast, maar waarschijnlijk zitten hier ook een paar bedrijven bij die

duurzame energie kopen bij het energiebedrijf. De bedrijven met plannen voor duurzame energie concentreerden zich vooral op mestvergisting.

Energiegebruik op de bedrijven

Ook is de deelnemers gevraagd om gegevens te verstrekken over het energiegebruik op hun bedrijf. Dit hadden we al eerder gedaan, waardoor we het verbruik van 2002 en 2003 met elkaar konden vergelijken. Van ongeveer 30 % van de respondenten hadden we goede gegevens beschikbaar. Het totale energiegebruik op deze 14 bedrijven voor 2003 was 789 MWh en 70 135 m³ gas. Dit is 8 % minder voor elektra en 9 % minder voor gas in vergelijking met de opgegeven getallen voor 2002.

Dit project is mede mogelijk gemaakt door ondersteuning van het programma Duurzame Energie in Nederland, dat wordt uitgevoerd door Novem in opdracht van het ministerie van Economische Zaken. Met medewerking van het Productschap voor Vee en Vlees en LTO.